

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben:	10 kor. — fill.	Egy évre . . . 16 kor. — fill.	
Egy évre . . . 5 . . .	—	Fél évre . . . 8 . . .	—
Negyed évre . . . 2 . . .	50 . . .	Negyed évre . . . 4 . . .	—
Egy óra . . . 1 . . .	—	Egy óra . . . 1 . . .	70 . . .
Egyes szám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**
 Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**
 Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:
 Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelent hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden szöveg 4 fillér.

Székely kivándorlás.

Debreczen, augusztus 22.

Tehát mégis való az, mit annyiszor hangoztattunk: a jelen viszonyok mellett a székelynek pusztulnia kell szülőföldjéről — a Székelyföldről. A modern viszonyok melyek készületlenül találták a székelyeket, arra kényszerítették, hogy Romániában keresnek foglalkozást, hogy ottani keresményeikkel megmentsék azt a kevés vagyont, melyet apáiktól örökölték. — Ujabban az államhatalom parancsszava és egyesek kapzsisága megfosztotta az erdőktől, mely még az itthon maradtaknak lehetővé tette az élet továbbtengetését; míg napjainkban, mintha az Isten a néppel az utolsó próbát kísértene meg, a víz szegődött kérelhetetlen ellenségévé, kényszerítve, hogy a mindennapi kenyérért keresse fel a földteke másik oldalát is: Amerikát.

A székelység eddigi temetője a szomszéd Románia volt. A szomszéd-ságot kétszázézerrel több székely elvesztésével fizettük meg; most azonban Románia megelégette Magyarország áldozatkészségét és elzárta határait a

székely munkás előtt, mert saját fiai megélhetését veszélyeztette az. Mennyivel boldogabb a kis Románia a Kárpátokon túl alig ismert nagy Magyarországnál? Ó kivételes rendszabályokhoz is nyulhat népe érdekében, míg nálunk sokan nyiltan kérkednek azzal, hogy nálunk csak idegen munkás nyerhet alkalmazást, mert a magyar és székely munkaközben is okoskodik. Ily ürügy alatt pusztul ki Marostorda és Kolozsmeg e ősrégi székelysége, a földesurak elbizakodottsága miatt. A székely főváros szomszédságában levő Marosszentgyörgy szabad székely lakosságát is a mult századbeli földesurak oláhsították el, kiknek maradványai a Királyhalmi Romuluszok, az Ilyés Vaszik stb.

Mit csináljon ily körülmények között az elárult székelység?!

Kezdetben, ha itthon nem kellett, elfogadta szívesen Románia és most hogy Románia belpolitikai okokból elzárta a határt előlünk, mivel addig több székely nem kell többé neki, míg az ott rekedt kétszázézeret meg nem emészti, nem asszimilálja, kénytelenek más teret nézni megélhetésük végett

— és veszik Amerika felé utjokat. Eddig csak a felvidék gravitált Amerika felé, most már a székely is oda tart. Adatokkal is szolgálunk. Udvarhelymegyében néhány községének lakói már is jól ismerik Amerikát. Magyar-Telek és a szomszédos községekből a mult év tavaszán sokan hagyták oda a szülőföldet. Telek községéből jelenleg 18-an vannak Amerikában. Héljasfalva, Dáncs Segesvár, Köhalom lakói előtt sem ismeretlen Amerika, sőt innen kerülnek ki a toborzók, kik Udvarhelymegyében szomszédos községeiben a kitanítók, rábeszélők szerepét viszik. Egy-egy egyén 170 frtot vett fel, hol Székely-Kereszturt, hol Segesvárt a bankból kis földbirtokára, mert ennyi szükséges az utra.

E kivándorlók itthon hagyják gyermekeiket és feleségüket. Még eddig egy sem vitte el családját, nyilván, mert nem megy jól a kereset, de akár jól megy, akár nem, mindenképen elvesztek e hazára nézve.

Nem érdektelen és szomorú nevezetességü az is, hogy az Amerikába való kivándorlás nemcsak az itthon levő székelyek közt terjed, hanem sok

Az erdő.*)

Irta: **Glück István.**

Az erdő az én világom. Erdő, erdő, néma erdő, mennyire szeretlek!

Szeretlek szívem mélyéből, lelkem egész hevével! Élek-halok érted, bomlom utánad! Rajongok néma magányodért, azért a fenséges nyugalom élvezeteseért, melyet vadregényes, titkos berkeid közt járva, andalogva tépelődő, megfigyelő lelkemnek nyújtasz.

Olyan édes is vagy, olyan kellemes! Néma vagy, nem szólsz; de mégis örökké beszélsz! Nem ugyan a hideg értelemnek, hanem az olvadozó szívnek. — S ha a szív érti ezt a beszédet; ha a szív örömet találja e társalgásban, akkor mit is ellenkezik az ész! Szolgálatába szegődik a szívnek s együtt tereferélnék azzal a sokhangú s mégis néma erdővel.

De hogy is ismered te a szívnek hurjait! Hol ezt, hol amazt rezegteted s mindig oly édes dallam támad, hogy elbájolod vele a lelket! Disszonanciába nem tévedsz soha! . . . Mintha nem is volnál néma erdő, hanem egy kebelbarát lelke, mely együtttér a hozzámekülövel. — Megnyugtatód a szenvedőt, vigasztalást csepegtetsz bus szívébe; kacagasz a vigadóval,

*) Dr. Lendl Adolf és Lakatos Károly remek olyóiratából a „Természet”-ből vettük át ezt a hangulatos szép cikket.

kurjantasz a kurjongatóval s kedves tréfát üzöl vele százszoros viszhangoddal; ha szívd te is szívdod; ha kedveskedik te is kedveskedel neki . . . Kitérod titkaidat a mélyen érző s gondolkodó fő előtt elesal szűz berkeidbe, hol nem járt ember soha még, megmutatod neki szépségeidet, kedves bájaidat és ezzel elérted célodat, mert kizökkentetted a mindennapi élet vásári lármájából, más világba ragadtad, melybe oly kellemesen érzi magát az ember.

Ó! csalj ki engem is e szép világba, hadd élvezzem e benső örömet, minőt nem képes adni semmi más! A lélek, a szemlélődő lélek örömet add meg nekem; ringass el mélyen, hogy ne halljak semmi mást, csak a lelkem, háborgó lelkem szózatát; csak az beszéljen, hiszen hangja még ha pirongat is, olyan szelid, olyan szeretetre méltó. — Ringass, ringass néma erdő, hadd halljam ez édes hangokat! Dudolj, susogj fülel körül, ez olyan altató!

Beszél a lelkem akkor önmagával s jól tud beszélni; mintha nem is volnék más — úgy érzem a beszéd alatt — mint csupa lélek! Nem érzem testem létezését, mintha szellem volnék teljesen, mintha nem is volnék e világból való . . . Ó! hívj ki hozzám, csalogass, te néma erdő, ha másfelé vonna réveteg tekintetem; nálad, benned akarok megnyugodni, ha háborgó melabús szívem! . . .

Nem vagyok legkevésbé sem embergyűlölő, de sokszor mégis oly keserűség tölti be szívemet, hogy ki nem mondhatom.

Ha látom az emberek arcán azt a tettetett mosolyt, mely oly ellentétben van homlokuk redőivel: ha látom, miként hajlonganak egymás előtt, míg szívökben a gyűlölet néma lángja ég; ha nézem, mint udvariaskodnak a szeretet legkisebb jele nélkül; ha megfigyelem, mily önelégülten szorongatják egymás kezéit, míg szívök bánattól zokog; ha tiszteltetni látom a gonoszt, sinyleni a becsületest; nagyot játszani a léha piperkőczöt s szerényen meghuzódni a bölcset; ha hallom annak magasztaltatását, ennek ócsárlását; ha tulajdon szemeimmel látom, mint tapodják lábbal s dobálják sárral azt, a mi szent, a mi magasztos és mint emelik oltárra a piszkost, a gyalázatot: akkor elfog az ellentét láttára a melankolia s menekülni igyekszem e légkörből, mert talán kétségbeejtene az emberek hétköznapiasága; akkor az undor egy bizonyos neme hatja át egész valómat, melyet csak a csöndes magány tud belőlem szétosztatni. — A hol nincs őszinteség s a hol nem lelkesülnek az ideális után, ott nem érzem jól magam. — El, el e körből, nógat szívem-lelkem, inkább egyedül mint az emberek között!

S ilyenkor kimegyek az erdő szent magányába, hol eleszülök a mai élet sivárságán, mikor oly kevés már az ember

hivet szereznek a kivándorlási irodák (székely Bukarest) Romániában is, az ott élő székelyek között. Emberi gyengeségénél fogva természetesen minden kivándorolt maga is egy-egy ügynökké lesz az által, hogy ismerőseinek levelet küldözget, melyekben előre bocsátja a napi három dollár (15 korona) keresetét és ennél több sem kell a tudatlan, szegénységben nyomorgó népnek. Pénzzé teszik utolsó kis vagyunkájukat és tódulnak az ígért földjére — Amerikába.

Adataink vannak erre nézve Marostorda megyéből is, honnan családostul készülnek több faluból. Eddigi értesülésünk szerint 70 család tette meg az előkészületet a kivándorlásra s a mi a fő dolog, innen a tehetősebb, a jobb gazdákat csábítják angol gyarmatokra.

Ez év június havában indult el egy asszony gyermekeivel férje után s mint kurizóriumot megemlíthetjük azt is, hogy a gazdasági felszerelésnek egy részét is magával vitte. — Egy olyan szántó-éke szállításaért, mely 35—40 frtért megszerezhető, szállítás díjban 70 frtot fizetett.

Már annyira haladt az Amerikába vágyás, hogy az érdekelt községekben rendszeres kioktatásban részesülnek a kivándorlásra készüők. A telepítő iroda részéről ellátatnak az egyes vállalkozók népszerű angol nyelvtannal, melyből a helyi megbízott rendszeres lecke-ket ad.

Nem rémmesék ezek, hanem szo-

tiszta öröme; mikor már mindenki csak a saját éne boldogítását célozza s az embe-séggel mit sem törődik — És nekem úgy látszik, mintha visszatért volna újra az a rég letűnt század, mikor a túlérett római nemzet csak az élvek után kapkodott. — Mintha hallanám Madách jellemző szavait most is hangzani a zürzavarban:

„Örülünk, hogy ma más világ van,
Örülünk, hogy mi élünk abban!”

Látom, mi csalfa utakon jár az embe-riség nagy része hogy boldogságát elérje. — Délibábot hajszol. — S eléri-e? Soha-sem! Hisz a szívet nem fogja kielégíteni az anyag sohasem; magasabbra tör az! . . . Magasbra? Mikor nincs magasb! . . . hal-lom a mindennapi ember kételkedő szavát. S én szeretném azt magammal hozni az erdő magányába, hogy meggyőződjék a fen-sőbb világ létezéséről. De e kételkedő irtózik a magánytól, fél a komor esendőtől, mert saját lelkébe kell akkor pillantania . . .

Köröttem virul a természet. Oly jól esik látnom azt a végtelen zöldet, mely fejem fölött sátozt alakít mintha biztatni akarna: Ne csüggedj, remélj, remélj! Belopódzik egy nyílason a napsugár s lenn a földön megezüstözi a zöldnek ígérkező reményt. Lefekszem a fübe, oda támaszkodom hátam-mal egy tölgy mohos derekanak és hallgatom a fülemile dalát a csaláiból. Dalol hosszan sokáig; egyszerre csak belekaczag a bohó mátyás, a profán, mintha bizony értene hozzá. De a fülemilét nem zavarja ez, dalol

moru igazságok, melyek az illetékes közigazgatási tényezők előtt is tudva vannak, de ezek ellene tenni nem tud-nak hivatalból, mivel olyan törvényünk sajnos, még nincs, mely a kivándorlást szabályozná.

Romlásba megy a székelyföld szé-kely lakossága. Ellenségévé szegült a népnek a föld, mely nem tudja biz-tosítani megélhetését; az égi csapások, melyek a reményétől is megfosztják; a törvények, melyek elveszik az utolsó reményt is arra nézve, hogy itt tovább élhessen. A közelgő tél is éhínséggel fenyegeti a megrikult népességet, ni-vel egyes helyeken az idén az árvíz már tizenegyszer sepegt végig ezen a kevés szántó földön, melytől még a száraz pulizskát remélhette a sors ü-dözött székely nép, élete tovább ten-getéséhez.

Budapest, aug. 22.

Hogy is lesz?

Ha a legujabb értesülések alaposak, ez esetben Széll Kálmán miniszterelnök október végén ohajtaná megejteni a választásokat. Ezen ohaj teljesítését azonban meg-akadályozzák fizikai okok és a külső kon-junkturákra való tekintetek. Ha tényleg ok-tóber végén lennének a választások, akkor az új képviselőház megalakulása az 1858. IV. törvényzikk intézkedése következtében csak november legvégén (amint az 1896-ban is úgy volt) történe meg. Így az alakulás után az első érdemleges ülést csak deczem-ber első felében lehetne megtartani. Követ-keznék a felirati vita s következnek a vége indemnitás, újonczmegajánlás, horvát provi-

tovább . . . Felém repül egy piczi pillangó, tán leszált volna mellettem a virágra, de egy pillanat s a mohó légykapó zsákmánya lón! . . .

Mellettem a hangyák serege vándorol, jönnek-mennek, sűrögnek-fozognak, egész kis utat vágtak már a talajba. Ráteszek vz utra egy levélkét, meg van vele bolygatva a rend. Egész sereg van már a két oldalán. végre neki bátorodnak, rája másznak s folytatódik tovább a munka . . .

Ah! van élet még szép is, csak ott abban keressük a szépet, a hol valójában föltalálható!

Kimegyek az erdőszélre. Éppen most bukkán alá a nap a nyugati láthatár alján. A rózsás pir oly szeliden ömlik szét a hal-ványuló égen, mintha csak vigasztalni volna hivatva az embert, mintha kiengesztelni akarná az étellel. Az erdőben növekszik a homály, a kísérteties csend meghatóbb lesz. Néma megilletődéssel barangolok ide s tova. Kiengesztelődve hagyom el kedvelt helyemet . . .

Szeretlek nyári diszbe öltözött, élettől duzzadó erdő, szeretlek!

„Hull a fának a levele!” Sójajt a szél a sárguló lombok közt, érleli az enyészetre a levélkét. Itt az ősz! Micsoda szinpompa van itt az erdőben?! Ha szép voltál szerel-mem tárgya, a nyáron, most még szebb vagy; ha megható volt akkor magányod, most még meghatóbb; ha akkor öröme hangoltad a szívet, most édes ábrándba ringatod.

zórium nélkül. Ezt nem reszkirozhatja Széll Kálmán s ezért a feloszlás még szeptember 8-ika előtt, az új választás még október első felében lesz.

Ki lett a szinigazgató.

— A színházi bizottság ülése. —

Debreczen város színházbizottsága teg-nap délután fontos ülést tartott. Ezen az ülésen döntött a bizottság a beérkezett pá-lyázatok fölött. Összesen 11 tag volt jelen, a többiek vagy elutaztak, vagy más elfog-laltságuk miatt nem jelentek meg.

Ott voltak: Simonffy Imre polgármes-ter, Komlóssy Arthur, Oláh Károly, Abra-hám László, Boczkó Sámuel, dr. Kola Já-nos, Berger Jenő, Nemes Kálmán, Sz. Szabó József, Márk Endre és Szentkirályi Tivadar, továbbá M. Sziget kiküldötte Gavallér Lajos főügyész.

Nem voltak jelen: Komlóssy Dezső, Magoss György, dr. Bakonyi Samu, dr. Gu-lyas István, Zador Lajos és Aczél Géza fő-mérnök.

Mielőtt a pályázatok felett döntöttek, az intendatura ügyével foglalkozott a bi-zottság. Ma kellett volna az adhocbizott-ságnak jelentését beadni, de miután Kom-játhy többszöri sürgetés dacára sem szol-gáltatta át a szükséges adatokat, részletes jelentést nem készíthettek.

Ezután a bizottság kimondotta, hogy bárkivel köt is szerződést, a szerződés tar-tama alatt joga van ahhoz, hogy az inten-datura idején egy évre felmondhassa a szerződést.

Csak most következett a legfontosabb tárgy, döntés a színházi pályázatok felett.

Amit mindenki előre tudott, a színház-bizottság ellentétbe helyezkedett egy város közönségével s újabb három évre ráerősza-kolta a városra kedves komáját, a Komjáthy direktor urat. Komjáthy ur hívei, érdek-társai, mindnyájan megjelentek s szavazat-

Járok kelek a zörgő avaron s mintha lelke volna, úgy sóhajt lábaim alatt! Eszembe jut az ember földi élöte. Olyan az is, mint e hulló levél. Egy ideig él, virul s úgy lát-szik, mintha örökké élne; de megjő a halál fuvalma s megérleli szomorú enyészettel Mennyi ábránd, mennyi álomkép, tervezge-tés szállt füstbe már, melyet az ifju képze-let himporával diszitgettem fel!

S most, hogy látom e levélesőt, eszembe jut az is, és kiábrándulva nézek a jövőmbe. Felmerül lelkemben a kérdés, ha várjak-e valamit a távol jövőmtől? S az enyészet e látása megtör minden rózsás reményt. Nem, nem várok a jövőtől sem mit, legalább nem csalódom, legalább nem fog fajni a szív, ha busongva kellend végig tekintenie a remé-nyek romhalmazán.

Megrázok egy fát, csak úgy dül róla a sok fonnyadt levél. Tegnap még éltek, ma megcsipte őket a dér sorvasztó hidege s most egy sóhaj lehelete is elég, hogy el-hulljanak a zörgő avarra a többi korhadó falevél közé.

Egy percczel előbb még boldogok va-gyunk, de jő egy váratlan hír, megtörténik valami baleset s boldogságunk tovaröppen. Volt — nincs. Igaza van a költőnek:

„Igy jár minden az ég alatt!
Forgó viszontagság járma alatt nyögünk,
Tündér szerencsénk kénye hány-vet,
Játszva emel s mosolyogva ver le!”

De hiszen boldogok mindig nem is le-hetünk, Örömeinknek keservekkel kell váltá-

többségük. amit előre tudott mindenki, eldöntötte a színház jövőjét. sorsát. **Hét szavazattal négy ellenében Komjáthynak adták oda a színházat.**

Ez még nem végleges döntés, még a tanács elé kerül a dolog, de — megjósoljuk — ott is Komjáthynak adják oda.

Ime Debreczenben ez az igazság. Mikor jól tudja az a bizottság, hogy Komjáthy rajtuk kívül Debreczenben senkinek sem kell, még is közönség érdekével s öhajával ellentétbe helyezkedve, Komjáthynak javasolja a színházat kiadni.

Tudjuk jól ez az ügy még nem nyert akkor sem befejezést, ha a tanács meghozza döntését, mert minden körülmények között a közgyűlés elé kerül s az fog dönteni, ki legyen hát a szízigazgató.

Az ülés különben elég érdekes lefolyású volt.

Mielőtt a pályázatok sorsa felett döntöttek volna, Kola János szövé tette, hogyan került az egyezménybe az a pont, melyről lapunkban is megemlékeztünk s a mely véleményezési jogot biztosít két kis városnak.

Oláh Károly tanácsnok kijelentette, hogy ennek a pontnak létezéséről tudott a bizottság s a tanács is, különben pedig az, hogy a két várost megkérdik, csupa udvariassági tény.

A bizottság megerősítette Oláh Károly ama szavait, hogy annak a bizonyos homályos pontnak a létezéséről tudott.

Ezután a pályázatokat olvasták fel. — Majd a szavazás kérdésénél támadt még kis parázs vita, melyet csakhamar tisztáztak s elrendelték a szavazást, mely ugyan „utkos“ volt, de azért mindenki tudja ki — kire szavazott.

Komjáthy 11 szavazat közül **hetet, Makó négyet** kapott s így a bizottság Komjáthynak javasolja a színházat újabb három évre kiadni.

Szegény közönség! Mi lesz belőletek, ha még három évig kényszerítenek, hogy a koma Komjáthy unalmas műsorát, gyenge

előadásait s a kezdők kinlódásait nézzétek. A színügyi bizottság martirokká avatott beneteket!

Lapunk i^o szóba került a tegnapi színházbizottsági ülésen.

M. Sziget képviselője Gavallér Lajos főügyész hozta fel. A döntés meghozatala után Gavallér Lajos főügyész felállott s hosszabb beszédben fejtette ki, hogy Sziget nem korteskedett s nem is akart csorbát ütni Debreczen jogán. A mi Debreczennek jó, az jó Szigetnek is. Sokan félre magyarázzák Sziget ragaszkodását, sőt a „Debreczen“ című lapban vád is hangzott fel, hogy az egyezségbe Sziget javára egy pontot betettek. Meggyőződött, hogy a bizottság tudott arról a pontnak létezéséről s így a lapunkban hangoztatott vád alaptalan s csak személyes okokra vezethető vissza az a támadás, melyet lapunk az igazgató s a biz. ellen intézett.

Oláh Károly tanácsnok szintén elhárította magáról a vádat, mert szerinte az alatt a vála ki alatt őt értette lapunk s a bizottság — tudott erről a pontról s így reméli lapunktól a rektifikációt.

Ez ügyben némi magyarázattal tartozunk.

A bizottság ülésén meggyőződünk, — a bizottság kijelentette, — hogy az tudott arról a bizonyos pont létezéséről, hogy azt nem tették bele, hanem tényleg benne volt. Mi sohasem vádolunk Oláh Károly kultur tanácsnok urat azzal, hogy ő tette az egyezménybe ezt a pontot. Az igazság elől nem zárkózunk el s megadjuk Oláh tanácsnok urnak a bizottság ülésén lapunktól kért elégtételt s kijelentjük hogy ezzel nem vádolunk sohasem s most sem vádoljuk s azt a vála kit személyére nem vonatkoztattuk. Meggyőződünk arról is — Gavallér főügyész ur becsületszávara nyilatkoztatta ki — hogy Oláh tanácsnok ur semmiféle ígéretet nem tett. Oláh tanácsnok ur — a bi-

zottság igazolta — mindenben a legkorrektebbül járt el s vád őt a tekintetben, hogy ígéretet tett volna s hogy Szigetet befolyásolta, nem érheti. Ezzel az elégtétellel tartozunk Oláh tanácsnok urnak s mi ezt meg is adjuk neki.

Azonban annak kijelentésével is tartozunk, hogy igenis merültek fel olyan nézetek s többen is hangoztatták a bizottság tagjai közül, hogy ennek a pontnak létezéséről nem tudtak.

Bizonyítéka ennek a kis bizottság e hó 12-én tartott ülése, ahol egyes bizottsági tagok szintén megütközve vettek tudomást az inikriminált pontról s tiltakoztak ellene, amiről annak idején laptársaink is megemlékeztek.

Mégis volt tehát alapja a mi tiltakozó felszólalásunknak. Meglehet, hogy megfeledeztek erről, de a tény ma az, hogy a bizottság is, a tanács is tudott erről, így tehát e kérdésben tovább nem vitatkozunk s mi is tudomásul vesszük, hogy az a pont benne volt az egyezményben s napirendre térünk-e ma már tisztázott kérdés felett.

És ezek után engedje meg Gavallér Lajos főügyész ur, hogy a vendégjog tiszteletben tartása mellett is, néhány sorban reflektáljunk szavaira. Főügyész ur nem ösmeri a debreczeni közönség hangulatát s így nem is tudhatja, kell-e itt Komjáthy avagy nem. Szíves örömmel vesszük tudomásul Sziget ragaszkodását Debreczenhez, de határozottan visszautasítjuk azt a gyanúsítást, hogy a miközleményeink, melyeket a színház kérdésében eddig irtunk, személyes okokra vezethetők vissza.

Mi a sajtó munkásai épen úgy tudjuk kötelességünket, mint bárki más. Másutt is, épügy Debreczenben is nemesak joga, de kötelessége a sajtónak úgy a szízigazgató, mint a színházi bizottság működése felett bírálatot gyakorolni.

Mi ezzel a jogunkkal élünk s jövőben

kozniok, mert különben örömeink megszűnének örömeik lenni s inkább terhünkre volnának, mint üdíténének. Nem olyan az ember, ki hosszan tudna egy valami mellett maradni, melyben örömet leli — véres verjékekkel tud ugyan törni apró vágyai után, de ha elérte őket, játékszer gyanánt dobálja el magától:

Holnap gunyolod, miért ma vívsz,
Gyermekjáték volt, a mi lelkesített!
Madách.

Boldogok, de igazán boldogok e földön nem is leszünk soha! Hiszen:

Legédesebb perczünkbe is vegyül
Egy csöppje a mondhatlan fájdalomnak!
Talán sejtjük, hogy az ily pere — virág
S így hervatag!
Madách.

... I Mily dus élettől duzzadt e most haldokló erdő? Ligeteiben hangos madár dalolt és most cserben hagyta minden, még a saját ereje is. Eszembe jut éltém letűnt szaka. Szép volt, szeretném, ha még egyszer visszahívhatnám! Szeretnék még egyszer gyerek lenni, gondtalan, redőtlen homloku, örökké vidám gyermek! De nem lehet... Csak előre szabad menni, hátunk mögött lángpallosával áll a kérélhetlen idő!

Fejem fölött a megritkult lomb nem ad már árnyat, de nincs is szükségem reá. Felhő mögött siratja a nap megfogyatkozott

erejét. Ha kibukkan olykor a repülő fellegek mögül bágyadtan tekint le a földre, olyan mint egy könyvtől ázott óriási szem! Nincs éltető sugára!

Isten veled! te búbanatos, egyhangú, néma erdő! Isten veled! Ha nem szeretne e világon senkisé, még akkor is szeretnélek. Bucsumnak csókját vidd sírodba le, majd egyszer — ha ott pihenek alattad — visszakerem azt: Isten veled!

Meghalt, pedig szép volt, nagy volt! Mi van belőle még? Ott meredeznek a szürke égbe a kopasz sudarak... Az élet, a megtestesült élet korhad már valahol az avar közt. Levél, virág, gyümölcs mind lehullt, elvitte a játszó őszi szél erre is, arra is. Dudolta nekik menet közben a halál rekviemét — s eltemette őket.

Itt jártam a kanyargó ösvényen, mikor még a viruló élet illata tölte be mindent, merre az ut elviszen; mikor még gerle buggett a messze homályban; mikor még lepke szállt csapongón virágról-virágra s azt hittem, ennek nem lesz vége sohasem! Hiú remény! Csalóka ábrándkép. Mulandó minden, semmi sem örök, mi a földből lett! Voltam gyermek, lettem ifjú s most itt állok a férfi élet hajnalán. Szeretnék megállapodni e helyen, de nem lehet. Csak tovább, S lassanként majd hajamba vegyül egy-egy fehér szál... Ah! ez még semmi! De ez egyből lesz több, s leszek majd ráncos, barázdás arczu, fonnyadt szívű agg, ki napról-napra már csak arra vár, mikor jó érte végre az ijesztő halál!... Meg-

halok majd én is, mint a többi, mint az erdő; eltemetnek, talán egy-két köny is hull majd sírom halmára s aztén elfeledik majd azt is, hogy voltam valaha.

Könny gyül szemembe, nem látok tőle semmit sem... Szétmorzsolom s megyek tovább. Gázolom az erdő fehér szemfedőjét, a mindent eltakaró fehér havat és elgondolkodom, ha tényleg vége-e az én erdőmnek. ha nem fog-e új életre ébredni még? Megnézem a vékony hajló galyat, nincse eltemetve benne a jövő élet csirája, nem fűdözhetem-e föl rajta a szunnyadó erőt, mely csak éltető melegre vár, hogy föltámadjon s éljen újra duzzadó életet? S ott látom rejtőzni az enyves pikkelyek alatt a szunnyadó rügyet, melyben alszik még az élet. Öröm árad szét lelkemben a gondolatra, hogy újra fogom látni az örökremény színében virulni az én néma erdőt, hogy újra fogom élvezni balzsamos levegőjét; hogy hallani fogom bugó galambja bánatos szavát, fülemléje csattogó dalát, rigója hangos füttyörészését! S kétszeres öröm! Megszólal szívemben az édes hitnek vigasztaló, megnyugtató szava, hogy nem semmisülök meg én sem halálom után! hogy élni, — élni fogok örök életet; hogy föltámad majd testem is az utolsó napon s egyesül majd elszakadt lelkemmel!...

Ah! erdő, erdő mily jól esik szavad! Mily kedves még most is magányod! A nagy világ zajában nem érek rá összetörledő gondolatjaimmal és érzelmeimmel bibelődni; ott érzem erzelemre gondolat gondolatra tolul, most jó s már repül is, de

is élni fogunk. Tisztán a közönség s a színművészet érdeke lebeg mindenkor szemünk előtt s mikor Komjáthy s a debreczeni bizottság működését kritika tárgyává tesszük, akkor mindig — távol tartva mindenféle személyes háttérrel, — a közönség érdekében tesszük s mint eddig, jövőben sem fogunk tartózkodni, hogy a tiszta igazságot, ez ügyben a nagyközönség hangulatával megegyező őszinte véleményünket kimondjuk.

Debreczenben, főügyész ur, a sajtó ma olyan tisztességes alapra van fektetve, hogy tiltakozunk s a legerélyesebben visszautasítanunk kell az olyan gyanúsítást, — melyet Gavallér ur, nyíltan hangoztatott, hogy a debreczeni sajtó munkásainak tolalt személyes érdekek vezetnek.

Eddig is az igazságot s a közönség érdekében harcoltunk s jövőben is ezt fogjuk tenni s megmondjuk őszinte, igaz véleményünket nemcsak a színház, de a város közönségét érdeklő más kérdésekben is.

L. I.

Különben a színház kérdésében a közönség hangulatának jellemzésére érdekesnek tartjuk minden megjegyzés nélkül az alábbi levelet leközzölni, melyet a tegnapi délutáni posta hozott szerkesztőségünkbe. — A levél így szól:

Tekintetes Szerkesztőség!

Olvastam b. lapjukban a színi igazgató-választáshoz szóló szövegben a nagy közönség szívéből, érzelmeiből fakadó, tárgyilagos, igazságos és erélyes cikkeket. Kíváncsiak vagyunk, ha a színi bizottság azokat az igazán megfontolandó nyomós érveket, a színház látogató közönség érdekeit eldobva mégis Komjáthy Jánost választja-e újból színi igazgatóul? Mit fognak önök tenni? A nagy közönség gondolom, hogy mit tesz. Mert lehetetlennek tartom azt, hogy egyszerűen napirendre térjen a nagy közönség és a sajtó ez arcuzulcsapása fölött. Figyelemmel olvasom erre az ügyre

itt szent magányod néma esendjében feltartóztathatom a gondolatok és érzelmek kavargó áráját, eleszmélkedhetem szépségök fölött!

Szeretlek így is, néma erdő; bár elvesztéd szépségidet. Hallgatom a bőszült orkán zugó kangjait, a mint fájd közé rohan s elátkozom, mert téged még álmodban sem hagy pihenni. Mint egy ezersipu orgona sóhajtasz, sírsz, zokogsz, a mint üstökösbe markol a kegyetlen Világgá szeretné szorí hi hamvait, hogy egy jel se hirdesse, hogy éltél valaha! De hiu erkődés, szemfedőd nehéz, védi lehult leveleidet, gyümölcseidet, zugjon a szilaj, mit tehet.

Szeretlek, te halott világ, pusztá erdő, szeretlek akkor is, ha senki sem szeretne! Isten veled! Aludd csak álmodat! Ha ébredsz, itt leszek megint.

A rét, mező, lerázta már magáról a halál bilincseit s te még mindig alszol? A patak partjain virul már a fű s te még mindig nem ébredsz? Ébredj álmaidból, nézzd mily mosolyogva tekint rád az égi tűz! Tavasz szellő, járd be erdőm titkos kerkeit, oldozd fel békőiből esendes csalitjait; tépd össze azt a gyászos emlékü fehér szemfedőt, szaggasd szét kiméletlenül, hadd éledjen, hadd viruljon ő is már, a néma remete. Csalogasd ki rejtekéből az álmos pillangót, a döngicselő méhet, dongó darazsat; S aztán szállj el messze, más határba s hívd hozzánk a pintyeket, a fülemilét, a csizt, begyét s rigókat: úgy sze-

vonatkozó cikkeiket csak kérem kitartóan előre. A színházlátogató nagyközönség tulajdonképpeni része a hátuk mögött áll.

1901 aug. 21.

Színházlátogató.

U. i.

Ha (amint én a mozgalomból észlelem) Komjáthy János urra lesz bizva újból a színház vezetése, akkor (erős a meggyőződés) a színház látogató közönség meg fogja bosszulni a színi bizottságnak a színház látogató közönséggel szemben tanúsított nem törődömséget semmibe vevését. Mert hát Debr. sz. kir. város színház látogató közönsége is valami talán.

Délutáni levél helyett.**A magyar néphez.**

Dus a földed jó magyarom;
Rajta kövér kaisz, barom.
Hegyen-halmon aranyborod.
Csillagos ég a sátorod.
Hanem azért elhíheded,
Legfőbb kincsöd: becsületed.

Becsületes árva koldus
Gazdagabb, mint a gonosz dus.
A becsület puha párna,
Imádságod angyalszárnya.
Hazád is ugye lehet szabad:
Ha egyenes szived, szabad.

Pénzzel kortes ha meggy hozzád:
Haragtűzben égjen orcád.
Lelket akar ölni benned,
Nem szabad, nem: gazzá lenned!
Ne pazarolj időt szóra:
Szijjostort a bugyogóra!

Sebestyén diák.

retném hallani már hangjaikat... S a hó tűnik, a barna foltok nagyobbodnak; kivi-rázzik a sombokor, barkáit tolja az égerfa, kezd levelezni a juhar. A korhadt avarból kibukkan az ibolyalevél; a havas partokon himbálja kelyhét a szemérmes hóvirág.

Ah! van már élet, kedves élet újra! Ki, ki a házak odvas falai közül! Csak úgy zihálok, csak úgy szívom e balsamos levegőt. Már kétszeresen jobb itt kün az élet! Nemsokára duzzadó erődben szemlélek zöldülő erdő... Elérek én is férfikorom delére majd, nem fog késni, megjő biztosan, mikor tenni s boldogítani lesz eröm!

Megjött az énekes sereg, a szerelmes trubadur csapat. Szól a csalitban, bükk tetején. fenyő sűrűjében, fű között szerelmes daluk. Csak úgy hangzik tőle az erdő! Keresi párját a sok díszruhába öltözött szélcsapó, s ha feltalálni vélte már, ime jó egy éretlen gunár és versenyre kél vele a bájos jereze birhatásáért.

Hogy foly a küzdelem életre-halálra a sok féltékeny basáskodó közt, visszhangzik tőle a bérczövezte völgy öle.

Pillangó játszik a napsugárban, mint ifjuábránd titkos jövője himes fátyolán.

Nem tud megnyugodni sohasem; föl s le száll, ragyogtatja tarka szárnyát a napon... Gyik sütkérezik a farakás tetején.

Ah! be szép vagy hangos erdő, ah mi kedvesek kis dalnokaid! Szeretlek szívből, jobban nem szerethetlek...

NAPI HIREK.**A szabadságszobor ügye.**

A honvédelmi és a szabadság- emlék létesítése tárgyában alakított 12 tagú bizottság e hó 23-án reggel 8 órakor az emlékkertben helyszíni szemlét tart, hogy kiválassza s kijelölje a szabadság szobor helyét. Ugyanekkor állapítja meg ez a bizottság Tóth Andrással, a szabadság-szobor alkotójával a szerződési tervezetet.

A főkapitány itthon.

Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány szabadságról hazaérkezett s átvette hivatala vezetését.

Meszlényi Lajos.

A képviselőháznak s a függetlenségi 48-as Kossuth pántnak gyásza van. Olyan tagját veszítette el, kit rendíthetetlen elhűségeért tiszteltek, az egész Ház pedig derült, jó kedélyeért szerette, sok vidám ötlete pedig kedves pihenője volt a parlamenti viharoknak. A Ház „Herzig Lulu“-ját rabolta el a könyörtelen halál és ebben a mély-séges gyászban pártkülönbség nélkül mindenki osztozni fog. Az elegáns megjelenésű örökös szegfűjét viselő honatya nincs többé; annál sajnálatosabb, hogy hosszú, kínos szenvedés után érte végét, amelyre valóságos megváltás volt a halál.

Amint Székesfejérvárról jelentik: Meszlényi Lajos orsz. képviselő halála tegnap éjjel 1 órakor következett be. A halált hosszas betegeskedés előzte meg, közvetlen oka szívbénulás volt. A holttestet ma, csütörtökön délután 5 órakor szenteli be Károly János püspöki helynök a Vörösmarty-téri halottasházban, a temetés pedig pénteken délután 4 órakor lesz Velenczén, ahol a családi sírboltba helyezik az elhunyt hamvait. Az elhunyt rokona volt Kossuth neje-nek, Meszlény Pál képviselő és Meszlény Bencze fejérvármegyei nagybirtokos fivérüket gyászolják benne.

Meszlény Lajos halálát gyászlobogó hirdeti a képviselőház, az orsz. kaszinó és a magyar athlétaklub épületein. Temetésén számosan vesznek részt Budapestről is.

Nyugalmazott alezredes.

A hivatalos lap értesítése szerint bertóthi Bertóthy Pál 3 honvéd gyalogezredbeli alezredest, a debreczeni gyalogezred egyik érdemes törzstisztjét, megejtett orvosi vizsgálat alapján, mint csapatszolgálatra alkalmatlant, helyi szolgálatra alkalmast, nyugdíjazták.

Vasuti baleset.

Tegnap a budapesti gyorsvonat fél órai késéssel érkezett Debreczenbe. A késés oka baleset volt. Az Ebesen Szilágyi György tanyájáról két tehén és egy bika a pályára tévedt s a gyorsvonat mozdonya alá került a három állat. A vonat áthaladt az állatokon s eközben a postakocsi kisiklott. A kocsit beemelték s a vonat fél órai késéssel folytatta útját Debreczenbe. Az utasok közül senki sem sérült meg.

Párbajtárgyalás.

A debreczeni törvényszék büntető tanácsa tegnap ismét párbajügyben tartott tárgyalást. Vádlottak voltak Gulyás István dr. és Lovas Zoltán. Gulyás István dr. a múlt évben lapunkban elítélte azt a tüneményt, melyet egyik énekesnél tartottak s ezáltal nagyban zavarta az előadást. Lovas Zoltán a közleményt személyére nézve sértőnek találta, elégtételt kért Gulyástól, ki megbízottai útján kijelentette, hogy ő személyeket sérteni nem akart, annál inkább, mert a tüneményt nem is ősmerte. Lovas ezzel nem elégedett meg, fegyveres elégtételt kért Gulyás Istvántól. Kardpárbajban állapotok meg a segédek s a párbaj Lovas Zoltán sérülésével végződött. A törvényszék úgy Gulyás Istvánt mint Lovas Zoltánt 5-5 napi államfogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

Marczászi czéllövészet.

A Sárkúti tanyánál levő katonai nagytávolsági és harcszerű lőtérén folyó évi augusztus hó 23-án a helybeli katonai csapatok által harcszerű czéllövészet tartatik. A czéllövészet a fentebb jelzett napon reggel 7 órakor kezdődik és d. u. 1 órakor végződik. Minthogy a czéllövészet megközelítése életveszélyes, az érdekelt közönség az óvintézkedések megtételére a városi tanács katonai és illetőségi ügyosztálya által ez uton is elhivatik.

Edmond Audran.

Busulhatnak a primadonnák, nem ir nekik többé jó szerepet Audran. Nagy veszteség az ő halála. Régi, kedves ismerősünk volt. Évenként újabb és újabb operettjeivel kedveskedett nekünk s igen szerettük őt. Nem rajzol többé a „százkezü mester“ az öt vonalú papírra lágy melódiákat, suhanó keringőket, pajzán dalocskákat zenei poezist. Sirhatnánk is, ha szerzőjükkal kedves operettjei is eltűntek volna, de így mindig ráemlékezünk. A lenge ruhás, pajzán szellemű, csacska zenéjű operett muzsának nem szokása a sirás. Most kedvese halálakor sem sir, csak elkomorodik, — mikor senki sem látja.

A sok dallamos operett szerzője egy párizsi távirat szerint Thiervilleben ötvenkilenc esztendőskorában halt meg. Hosszu ideig betegeskedett, de azalatt is folyton dolgozott, míg agylágyulása teljesen legyőzte a szorgalmas költőt.

Nagyon sok műve mutatja zsenialitását. Vagy harmincz évig ura volt a francia operett színpadnak, amit kifogyhatatlan szellemével ért el. Offenbach sikerei mellett ő is föltűnt s diadalra vitték a klasszikus operettet. Offenbach sokszor gunyos volt, míg Audran mindig diskrét. Offenbach a földről is szedte alakjait, míg Audran a képzeletéből, a poezis rostáján át. Ezért durvább sokszor a nagy operettíró, míg Audrannak fő jellemzője a könnyedség és bájoság a kiapadhatatlan üde melódiák mellett. Audran-nál sohasem látunk zenei banálításokat (bár Offenbachnál sem) s egyszerű dallamait valami olyan előkelőség jellemzi, amely a legmagasabb színvonalon tartotta minden művét. Hasonlíthatnók operettjeit, anélkül hogy tülkök vagy unalmasak lennének, egy fátyollal letakart rózsacsokorhoz. A különféle illat — a dallam, s a színek — a poezis, más-más ruhában.

Audran 1842-ben Lyonban született zenész családból. Marseillebe került, ahol egyházi karmester lett. Már itt írogatott világi dolgokat is, de fénykora Párisban kez-

dődik, mikor megírja az „Üdvöskét“, a „Nagymogult“, a „Gilette de Narbonne“. Nálunk a múlt évben is két új operettje került színre a „Kölcsönkért vőlegény“ és az „Ikrek“. Legnagyobb sikere azonban az „Üdvöskének“ és a „Babának“ volt. Ezek mellett „Toledad“, „Olivette lakodalma“, „Celestin apó“, mind jó ismerőseink. Szép dolgot alkotott, szép életet élt.

Zöldszász szemtelenség.

A brassómezei Feketehelem községben a brassói postaigazgatóság a nemrég elhunyt postamester helyébe Jancsó Ilona pákei lakost nevezte ki postamesternek. A feketehelemi zöldszászok affeletti dühükben hogy Magyarországon a magyar kir. posta magyar nőt mert postamesternévé kinevezni elhatározták, hogy a magyar postamesternek nem adnak ki lakást. Sőt egyébként is olyan fenyegető állást foglaltak el a posta mesternő ellen, magyar volta miatt, hogy annak felfogadott postakiadója szolgálatba sem mer lépni. Erre a zöldszász szemtelenségre a brassói postaigazgatóság azzal felelt, hogy ha e hó 24-éig mérsékelt bérért nem adnak a posta számára lakást, befogja szüntetni a feketehelemi postát. A postaigazgatóság eljárása csak dicséretet érdemel.

Czipészkongresszus Debreczenben.

A Szegeden tartott czipészkongresszus elhatározta, hogy a jövő évi kongresszust Debreczenben tartják meg.

Kik akarnak színészek lenni.

Az országos m. kir. színművészeti akadémián a beiratások az előkészítő osztályba szeptember hó 7. 8. 9-ikén, az akadémia I. és II-dik osztályába pedig szeptember 10. és 11-én tartatnak meg d. u. 3 órától kezdve. Az országos m. kir. színművészeti akadémiába való felvételhez megkivántatnak: a) Színpadias, csinos alak. b) Tiszta kiejtésű, csengő hang. c) Kifejlett testi alkotás mellett (melyről az intézeti orvos ad véleményt) legalább 18 éves kor a férfiaknál, legalább 16 éves kor a leányoknál, mi hiteles okirattal bizonyítandó. d) Anyagi műveltség és iskolai képzettségről való bizonyítvány, a mennyit e korban minden művelt ifjútól megvárhatni, különösen a magyar nyelvtan alapos ismerete. e) Szülői vagy gyámi megegyezés. A mely jelentkezővel ezek nem személyesen jelennek meg, megegyezésüket hiteles íratban tartozik felmutatni. f) A jelentkező növendék csupán a valóságos és törvényes család nevével irathatja be magát g) Jó magaviseletről szóló erkölcsi bizonyítvány, mely vagy iskolai bizonyítvánnyal, vagy hatóságilag, vagy ismert egyének aláírásával mulhatlanul igazolandó. h) Minden ujonnan jelentkező az előkészítő osztályba csak próbaidőre vétetik fel; ennek leteltével újabb vizgátnak vettetik alá. A fölvetelt tehát nem végleges, a letelt próbaidő után a tehetségtelen, vagy hanyag növendék elbocsátatik. i) A belépő új növendék 2 korona beiratási díjat s 10 korona felvételi díjat, valamennyi növendék pedig 2 korona beiratási díjat, azonkívül 60 korona tandíjt, tartozik 2 részletben u. m. 30 koronát a felvételkor és 30 koronát február 1-én előre fizetni. j) Minden fölvetett növendék tartozik szülőivel, vagy gyámjával együtt az eléjük terjesztendő kötelezvényt aláírni. Bővebb értesítést az int. igazgatósága (Kerepesi-ut 1. sz. III. em.) készséggel ad Budapestev, 1901. augusztus hóban. Az igazgatóság.

Szerencsétlenség egy kutya miatt.

Szarvas közelében a vonat kerekei alatt életét vesztette Brázik József ácsmester, kit a kutya hajtott bele a halálos vészedelembe. Egy hidat javítottak, itt dolgozott Brázik s mikor jött a vonat, a kutya a sineken állott és ugatta a vonatot. A mester féltette a kutyát, odaszaladt, hogy elkeresse, eközben felbotlott és oly szerencsétlenül bukott a mozdony elé, hogy a kerekek mindkét lábát tőből levágták. A vonatot megállították s felszedték az összevonsolt embert, ki rövid szenvedés után meghalt.

Rátóti csendélet.

A magyar betyárvilág új életre kelt. A csárdák újra félelmetes tanyái kezdenek lenni a vérszomjas szegénylegényeknek. Rátóton, a magyar miniszterelnök nyári tartózkodási helyén virul újra a rablóromantika. hogy a rátóti erdőben egy gyilkos cigánybanát fogott el a csendőrség, s ma már újabb gyilkosság hírére táviratozzák nekünk. Az elmúlt éjjel az indóházzal szemben, a miniszterelnök parkjának tőszomszédságában levő csárdában valóságos harc folyt duhaj ldgények között. Többen súlyosan megsebesültek, egy rába-szentmihályi legény pedig halva maradt a csárda előtti uton. A holttestet ma elszállították az utról, az utkaparó pedig több talyiga murvát hordott oda, hogy elföldje a vértócsákat. A szolgabíró és a csendőrség most is csak elkésve jelentkezett. Tudósítónk borzasztónak mondja az egész környék közbiztonsági állapotait.

A Debreczeni Dalegylet.

működő tagjai kéretnek, miszerint a Dalos-zövetségi ünnepélyt megelőző utolsó gyakorlati órán a tanítézet olvasó termében ma este 8 és fél órára pontosan és teljes számban megjelenni sziveskedjenek. Az elnökség.

Neumann M. czég

piacz utca 49. számú férfi fiu és gyermek ruha üzletében egy fiatal ember, ki e szakmában némileg jártas, alkalmazást nyer.

Nyilatkozat.

A szolyvai víz nagy szénsav-tartalmánál fogva kiváló élvezeti víz, ugyszintén a Lubi Erzsébet is; ez különösen a légzőszervek hurutos bántalmainál kiválóan válik be.

Dr. Kres Gyula banya-orvos

Vashegy.

A szolyvai ásványvíz kitünő üdítő ital a savanykás kerti borokkal vegyítve rendkívül kellemes.

A magyar orvosok és természet vizsgálók vándor gyűlése Bártfán.

A magyar orvosok és természet vizsgálók XXXI-ik vándorgyűlése a bártfai gyógyfürdőben f. hó 21-én vette kezdetét. Mintegy 250 orvos jelent meg az ország minden részéből. Bártfa város kitüntető vendégszeretettel fogadta a vándorgyűlés tagjait. A gyűlést dr. Berzevichy Albert nyitotta meg emelkedett szellemű beszéddel, melyben megemlékezett mindazon kiváló tudósokról, kik Sáros megyében születtek és ezek közül első helyen Chyzek Kornél közegészségügyi miniszteri tanácsosról, kit Bártfa városa, mint szülőföldjét e vándorgyűlés alkalmából diszpolgárául választotta és kit Széll Kálmán miniszterelnök táviratilag üdvözölt.

A miniszterelnök távirata szóról-szóra úgy hangzik:

„Közhasznu tevékenységének bőven megérdemelt jutalmát látom abban a megtiszteltetésben, a melybe méltóságodat Bártfa városa részesítette és sietek őszinte szerezence kívánataimat kifejezni én is, a ki évek óta közvetlen és benső érintkezésben ismertem meg Méltóságod nagy szakértelmét, odaadó buzgalmát és kötelesség érzetét és a kinek Méltóságod az egészségügyi kormányzat vitelében kedves és oly kiváló munkatársa.“

Széll Kalmán.

B e r z e v i c z y Albert egy óráig tartó, gyönyörű beszédben fejtegette a vándorgyűlések fontosságát és az orvosi tudomány érdekében kifejtett közhasznu munkálkodását. Érdekesen fejtegette azon álláspontját, mely a tudós férfiaknak a fővárosba való törekvése ellen irányul és kiemelte — régi példákkal illusztrálva — a vidéken való működésének szükségességét. A nagy tetszéssel fogadott elnöki megnyitó után Rhody Alajos, Bártfa város polgármestere lelkes beszéddel üdvözölte a vendégeket dokumentumokkal igazolván Bártfának a közművelődés terén kifejtett munkásságát és a magyar kultúra terjesztésében gazdag multját. A polgármester sikerült üdvözlő beszéde után gróf E s z t e r h á z y az erdélyi muzeum egyesült elnöke szólalt fel a jövő évi vándorgyűlés székhelyeül Kolozsvár városát ajánlván fel. Ezután dr. Prochnov József olvasta fel titkári jelentését

Ezt követte Dr. Adránszky László egyet. ny r. tanár megemlékezése Farkas Jenő és Fodor Fodor József választmányi tagokról.

Végül K o v á c s József felolvasta Dr. Horváth Géza n. muzeum igazgató-örnek „A malária és a szunyogok“ című értekezését. Jelen voltak még Gullner államtitkár, Gróf Majláth József, Ruffy Pal, Dr. Chyzer Kornél és Smausz bácsmegyei főispán. Délután 2 órakor a nagyvendéglő éttermében 300 terítékű diszebed volt a vendégek tiszteletére, melyen szebbnél-szebb toasztok hangzottak el. Este 7 órakor tudományos estély rendeztetett, melyen Szigemeth Karoly debreczeni m. á. v. üzletvezetőhelyettes sikerült vetített képeket mutatott be. Az aggtelek, barlangról és a szádellői völgyről. A vándorgyűlésen a debreczeni orvosikart Dr. Ujfalussy József, Dr. Csikos Sándor és Dr. Balkányi Ede képviselik.

A vándorgyűlés még 4 napig fog tartani és e napokon 86 orvosi, 10 természet-tudományi és 13 társadalmi felolvasás fog tartatni. Az ünnepélyes bezáró ülés f. hó 24 én lesz Bártfa városában. 25-én pedig társas kirándulás lesz Krynica fürdőbe.

Az orvosok és természettudósok vándorgyűlése mozgalmassá teszi B á r t f a f ü r d ő életét, amennyiben ez igen sok fürdő vendéget vonzott ide a fürdő évad végén. A sántányokon és a fenyves erdő utain hullámozó vendégsereg augusztus derekán a főszezon képét mutatja.

A százakra menő orvosvendégek díjtalan elszállásolásának nehéz munkáját a derék fürdő igazgatóság végezte dícséretre méltó buzgósággal és kiváló ügyességgel.

Burger D. József.

A szorongatott sertés-kereskedelem.

Két hónapja elmúlt, hogy a magyar sertés-kereskedők a földmívelési miniszteriumban támogatásért kopogtattak, de eddig egyetlen jel sem mutatkozott, a mely remények keltésére alkalmas lenne, csak annyi

lőrtént, hogy a miniszter és a referens hosszú szabadságra utaztak. E hosszú szabadság aligha zárja ugyan ki azt a valószínűséget, hogy mindketten gondolkodtak a fontos kérdés fölött, de tartani lehet attól, hogy itt is, másutt is, ellenzéki oldalról kihasználhatják a magyar kereskedelem intézésében tapasztalható magas flegmát.

Reánk az egész ügy azt a benyomást teszi, mintha ebben a kérdésben az intéző körök felfogása ez lenne: a sertés-kereskedők 6 esztendő óta panaszkodnak, azért mégis megvannak és hizlalnak. Sőt ha a statisztikát találjuk elővenni, kiderül, hogy a kivitel évenként emelkedik. Minthogy pedig ez a hivatalos mérője a kereskedelemnek, könnyen megtörténhetik, hogy nem tekintik állami feladatnak az egyes sertés-kereskedelmi góczpontok fejlesztő támogatását. Mert hiszen maga a kereskedelem nem bukott meg s csak a forgalom emelkedjék, mindegy azután, hogy azt a kőbányai és győri szállások vagy a pankotai piac közvetítik-e? Ez végzetesen hibás felfogás lenne.

A statisztika sem megbízható, mert a kiviteli adatokból levonandó a szerb sertések hazánkon keresztül vonuló forgalma.

Továbbá egy-egy elismert erős hizláló állomás minden módon való támogatását az észszerűség diktálja, mert az az állomás akként a kiviteli adatokat megjavíthatja.

Tévedés ám azt hinni, hogy a sertés-kereskedéshez csak sertés kell. Ugy a sertés-tenyésztés olyan, mint az árticsóka, csak el kell dugni és tenyészik bőven. A változó árakon megvásárolt sertés hizlálási ideje 6 hónap. Legkisebb napi átlagos etetési költség 40 fillér. Ha vesszük pl. a győri állományt, ebből a következő statisztika kerül ki:

Legkisebb állomány Győrött 28000 drb, jengesen azonban 30—34 ezer. A legkisebb letszámalapon 11200 korona a napi költség csupán az etető anyagért, a mi évenként, hangsúlyozzuk, minimális számítással 4.088,000 korona.

Ehhez jönnek személyzet szállás, szállítási és provízió díjak, adó s most még csak az eladásra kész sertés van a bécsi piacon, a hol lehetőleg konfiskálják, ha pedig az semmiféle betegség czimen nem lehetséges, akkor még hátra van a rizikó.

A győri piac fentartása tehát évenként legkevesebb 10 millió koronába kerül, ez a pénz megoszlik az itteni kereskedők, fuvarosok, munkások és a környékbeli termelők közt. Ekkora érdek megérdemli, hogy minden illetékes helyen érdeklődéssel honorálják. Nem lehet e szerint Hekuba, Győr avagy más piac szállt-e külföldre.

A földmívelési miniszternek jóindulatot és az ügy tanulmányozását mutató nyilatkozatában megjelölt két módról megirtuk a hozzáértők véleményét. A leölt és feldolgozott állapotban való kivitel nem kárpótolja az előforgalom korlátozását, nehezen bevezethető, mert a hussertés termelés drága, a magyar tenyésztés főproduktuma a zsirsertés. A kartell-rendszert pedig épen a verseny miatt nem lehet létrehozni.

Van az egész sertés-kereskedelmi kér-

désnek egy pontja, a mit minden érdekelt és hozzássóló úgy kerülget mint a macska a ferró kását, ez a sertésvész. Az a panasz zagy leczke, hogy ne szállítsanak vészes állatot s akkor nem zárják el a bécsi piacot.

Erre az a válasz, hogy a szállitmányokat a feladásnál megvizsgálják, ha tehát Bécsbe betegen érkezik 130 drb. közt kettő, a betegség utközben fejlődött ki a felismerhetőségig. Konfiskálják a beteg állatot, állítsák félre a gyanusokat, a melyeket bécsi területen nem inficiálhatnak és a levágásra felhajtott többi egészséges sertést pedig bocsássák piacra.

Hiszen a 6 év előtt fellépett betegség jellege enyhült, az orvosok pedig megállapították azt a stádiumot, a melyben e sertés fogyasztásra alkalmas. — Állami közeg vizsgálja meg a feladásnál, magyar állami közeg van jelen az osztrákok vizsgálatánál, egyik olyan megbízható mint a másik, és mindegyikért az állam, a miniszterium a felelős.

És ha földmívelési miniszterünk erre a felelősségre hivatkozva, mellére üt a porosz kormány előtt, előttünk, a politikai fortélyokban és a minisztériumokban járatlan laikusok előtt, érthetetlennek látszik, hogy a magyar sertések előtt meg ne nyiljék a dupla vártával örzött porosz sorompó. Nemzeti büszkeségünk, a külállamok előtt sokszor hirdetett tekintélyünk sérelmére kellene felróni, ha nem reflektálnának Darányi mellére. Mert hogy a miniszter meg ne kísérelje tekintélyének latba vetését, az már igazán lehetetlenség.

CSARNOK.

Nagy Napoleon császár katonája.

(Eckmann-Chatriontól.)

Fordította: Ifjabb Móricz Pál. 27.

Ahogy Frankfurtba megérkeztünk, másnap, menten levelet irtam Gulden urnak meg Katiczáméknak. Elképzelhető, micsoda megindulva róttam e sorokat. Mert az egész levélírás alatt úgy éreztem, mintha csak közöttük ülnék. Regéltem nekik a fájdalomairól, meg hogy Mainzban mily jól fogadtak a derék emberek. Aztán meg hogy, ha kitartásom elfogyott volna, hányszor ki-dültem volna már.

Megirtam nekik azt is, hogy Istennek hála, még mindig állandó az egészségem. És hogy edzettebb, erősebb vagyok, mint a marsolás előtt. És hogy szeretném mindnyájukat ezerszer és ezerszer megölelni.

A pajtasaim között irtam ezt a levelet. Ez a pfalzburgi czimborák szintén üdvözölték a családjaikat. Rövid, de szép percek voltak ezek.

Eztán irtam Mainzba is, a kapuczinus-utczabeli derék házi gazdáimhoz, akik bizonyos mértékben a kétségbeeséstől mentettek meg. Megirtam, hogy a gyülekező jelszóra szaladtam el így minden bucsu nélkül. És hogy bocsátnák meg, hogy meg nem köszöntem a szivességüket, de én abban a hitben voltam, hogy még vissza-

térhetek és elbucszhatunk. Azonban csatlódtam, mert a zászlóalj azonnal elmasirozott Frankfurt felé.

E nap délután kikaptuk az egyenruhákat is, mert idáig mint a rablóbanda, fegyveresen ugyan, de a saját tarka-barka civill ruhánkban masiroztunk. Ekkor a katonák és a zsidók igazi vásárt csaptak a kaszárnyában. Mert csoportosan gyűltek a zsidók, hogy potomáron megvásárolják az ujjoncok civill gunyáit. Én magam is csak az ingemet, a harisnyámat és a bakancsomat tartottam meg. Különösen az olaszok vesződtek sokat ezekkel a kufárokkal. Egy az, hogy nem értették egymást, másik az, hogy a zsidók mindent csakugy Istennevében szerettek volna elharácsolni. Hanem a ravasz génoviaikkal nem boldogultak a zsidók sem, ezek maguk is kalmárfajta nép lévén, huzták-vonták a vásárt. Még a takarodó tájt is hemzsegett ez a furcsa zsidó-olasz vásár. Eközben az altisztekre ugyan felvirult. Majd az egyik, majd a másik kedveskedett nekik az itallal. Szükséges volt velük jó barátságot tartani, mert ők gyakoroltak velünk mindig a hóborította udvaron és eközben könnyű okokat találni a kellemetlenkedésre. A markotányos Krisztina pedig már kora hajnaltól késő estig ott kuporgott a sarokban a portékáival, hogy testét melegítse: szenesserpenyőt szorongatott a lábai alatt. Nagyon nyájas szava volt a jobb családbeli fiatalasághoz. Mig pénzt sejtett valakinél, az előtte mind a jobbfejta családhoz tartozott, azt meg is urazta. És ezzel a nyájas szavaival hányat lépre esalt, akik szép szavaira hallgatván, elfecséreltek nála még az utolsó fillérüket is. Hanem mikor aztán a pénzük elfogyott, hallgathattak mit; utoljára már haszontalan csirkefogónak szidta valamennyit! De hát mit is akartok! a hiúság... a hiúság... ez a veszedelme az egész emberiségnek. Ez szédíti a rkrutát, a generális.

Mig e napok alatt Franciaországban naponta seregével özönlött a friss, üde ujjonc szállítvány, közben Lengyelország felől is naponta szállingot a szomorú menet. Hosszu kocsisorokon a sebesültek, a bönák. Micsoda látvány volt ez! E szomorú transzportoknak nem értük se végét, se hosszát. Szakadatlan sorban huzódott a menet a folyó tulsó partján, ahol a Szentháromság kórház állott. E szerencsétlenek rémitőt szenvedtek a fagytól is, mert kinek az orrát, kinek a fülét, kinek a karját, kinek a lábát fagyasztotta le ez a rémhideg. És hóba rakosgatták őket, nehogy darabonként szétmáljanak. Ilyen nyomorultan öltözködött embereket még soha nem láttam. Volt ezeken mindenféle ruha, asszonykabát, báránnyőr sipka, beütött csákó, kozákzubbony képezték a rendesebb ruházatot. És kendőkbe, ingel becsavargatták a lábukat. Ugy tekintgettek ki a talpigákból, kocsikból, mint a vadállatok. A szemük besüppedt és az arcukat benőtte a szőr. Még az erdőben bolyongó cigányság is bizonyára megsajnálta volna őket, oly nyomorultak voltak. Pedig ezek még szerencsésekknek mondhaták magukat, mert legalább a borzalmas mérszárlásokból megszabadultak. mig társaik ezrével pusztultak el a hópusztákon és a kozákszabályok alatt.

Klipsel, Czebede, Fürst és én többször is beszélünk ezekkel a boldogtalanokkal. Megható volt hallgatni a szavukat amaz időkről, amidőn a hadsereg Moszkva alatt teljesen feloszlott. Tehát igazat mondt az a szörnyű, 29-iki haditudósítás.

Történeteiket hallván, düh, gyűlölet fakadt szívünkben a muszkák ellen. Több katona szitkozódott is:

— Ah! Majd csak kezdődik a háború. Majd letörjük mi a szarvaikat! Még nincs

vége... Nincsen vége a históriának. Földre teperjük a kutyákat! És e dühöngők szavai engem is úgy felingereltek, hogy néha gondoltam is magamban:

— József, hát megörültél? Hisz azok az oroszok a hazájok földjét, a családjaikat védelmezték. Tehát azért fogtak fegyvert, ami mindnyájunknak szent és amit védelem nélkül feladni a legnagyobb aljasság. Hisz másként szégyent, megvetést érdemeltek volna.

Ez időtájt valami rendkívüli eset is adódott elő.

Mert úgy tudjátok meg, hogy az én hálóczimborám Czebede volt, a pfalzburgi sirásó fia. Innét mi időnként magunk között „sirásónak” is szólítottuk a fiut. Mitőlünk nem vette rossz néven. Azonban egyik este az udvarban egy huszár is reaszólt:

— Hallod e hé! Te sirásó! Gyere csak. Segíts tovább szállítani ezt a csomó szalmát.

Czebede azt felelte a huszárnak:

— Hát csak vigye kend! Én belőlem ne üzzön csufot. Nem vagyok én sirásó!

Most már társa is akadt a huszárnak. Egy másik huszár még jobban ráförmedt Czebedére:

— Azt mondom, ne rezonirroz te rek-ruta. Hanem családj azonnal, aztán segíts, ha szólít az öreg apád.

Azonban Czebede sem volt valami jámbor, hamvában holt legény. Sass orra, szürke szeme, mintegy jelezték heves, erős természetét. Most is, ahelyett hogy meghátrált volna, keményen oda lépett a huszár elé és bátran így kérdezte:

— Mit mond kend?

— Csak annyit mondok te rek-ruta, hogy azonnal vedd fel azt a köteg szalmát. Csak annyit mondok! Megértetted?

(Folyt. köv.)

Szerkesztői üzenet.

A Debreczeni Friss Ujság szerkesztőségének. Lapunk felelős szerkesztője ez időszertint katonai fegyvergyakorlatra van bevonulva s így nincs abban a helyzetben, hogy a Debreczeni Friss Ujságban megjelent „Levélja hazafias zsidósághoz” című cikkre, mely állítólag „Visszhang” a „Debreczen” hason című cikkére, hirlapi uton észrevételeket tegyen. Erre nincs is szükség, ami felelős szerkesztőnk cikkében mondva volt, az a „Visszhang” után is mondva marad, mert a magyarságnak nem lehet szentebb czélja, mint a teljesen független magyarorszag kivívása. Ennek azonban a kiegyezés az Ausztriával következés, melyet az ugynevezett „szabadelvű párt tart fen” utjában áll, így tehát ez a nemzetünket nyomorító szövetség elvetendő. A kuriai bíraskodásról is hallottunk. Tudjuk ki csinálta azt. Ámde hallottuk a marosvásárhelyi zsendár puskák ropogását is. És magyar ember nem lehet oly kishitű, nem is szabad oly kishitűnek lennie, hogy a „maroknyi” magyart oly elhetetlennek, oly gyávának, oly ősi erényeiből kivetkőzöttnek, oly elzüllöttnek tüntesse fel, hogy a magyarság magát csupán az osztrák-szövetséggel tarthatná fent a népek oczeánjában. Ez ellen mi tiltakozunk. Ezen feltevést megczáfolja ezredéves multunk, megczáolják az osztrák szipolyozóinkkal vivott minden küzdelmünk, éppen nem frázis

tehát a nemzet sirasóiról való beszélgetés. Egyébként pedig kérjük a tisztelt szerkesztőséget, sem jóhiszeműségből, sem tendenciából ne tüntessék fel a mi függetlenségi lobogónkat, mintha az Ugronék lobogója volna, mi a Kossuth Lajos elveiért küzdünk és semmiféle álarozot nem viselünk; feleslegesnek tartjuk tehát ismételtlen magyarázgatni, hogy a zsidók e zászlónak, a Kossuth zászlónak mit köszönhetnek. Mi mézes madzaggal tehát nem csábitgatunk senkit s ha az „öntudatos magyar zsidóság” annyira rajong az osztrákszövetségért, hát haladjon azon az uton a valódi „fekete sereg” karjai közé, a hü Luegerék és a többi jeles társainak dicső táborába. A magyar zsidóság tehát választhat. Két zászló lobog előtte: a Kossuth-zászló, mely csak magyart ösmer, felekezetet nem keres és az osztrák zászló, amely sárgán-feketén hirdeti a klerikalizmus diadalát mindenek fölött. Ez ellen harezolni dicsőség, de létküzdelem is; amely alól az „öntudatos magyar zsidóság” sem vonhatja ki magát.

APRÓ HIRDETÉSEK.

10 szóig 40 fillér, azontul minden szó 2 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér.

Kerestetik Debreczen vagy vidékén egy kisebb birtok vételre vagy bérbe, ajánlatok, az ár megjelölésével „W. T. 4006.” szám alatt Rudolf Mosse Vien, I. Seilerstätte 2. intézendők.

Ebesi ártézi viz a legjobb legegészegesebb üdítő ital. Kapható minden fűszerüzletben, kávéházak és vendéglőkben. Főraktár: Piacz-u. 7. sz.

Szép bajusz nyerhető rövid időn a híres „Hajduságpedrő” használata által. Egy doboz 40 fillér. Kapható Debreczenben **Toth Béla** gyógyszer-tárában, valamint a készítő **Grösz Nagy Ferencz** gyógyszerésznél H.-Szoboszlón.

Eladó vagy bérbe kiadó a postakertben 1500 □-öl föld épületekkel. Értekezhetni Timár-utca 52. sz. alatt.

Ügyes utazók kerestetnek egy igen kelendő cikk eladására nagy jövedelem mellett. Ajánlatok F. U. M. 889. szám a. Rudolf Mosse Frankfurt a/M. intézendők.

Üzlet helyiség kiadás.

Kossuth-utczán Zádor Lajos házában Koncsek Géza által bérelt nagy fűszeráru üzlet helyiségei 1902. Május hó 1-ső napjától bérbe kiadók.

Értekezhetni a ház tulajdonosával.

Minden külföldinél jobbak!
és olcsóbbak!

a „Debreczeni vasöntőde
és géplakatosság“

aranyéremmel kitüntetett
**kütszivattyúi, borsajtói és
szőlőzuzó gépei!**

Eladás egyedül a gyártelepen:

Péterfia végén a hadházi-utcában.

Hirdetmény.

Alólirott tömeggondnok közhírré teszi, hogy a nyír-medgyesi 17, 25, 27, 42, 43, 112, 134, 256, 167, 77, 165, 26, 67, 166, 68, 69, 70, 106, 113, 119, 120, 130, 131, 255, 264 sz. tjkvekben foglalt megosztott tulajdont képezett s már elárverelt beltelkek vételárának az özv. Scheer Jakabné sz. Kern Emma csődtömegét illető 1/9 része, valamint a nyír-csaholyi 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175 sz. tjkvekben foglalt s megosztott tulajdont képező beltelkeknek ugyenezen csődtömeghez tartozó 1/9-része a debreczeni kir. törvényszék árverési termében **f. augusztus hó 27-én d. u. 3 órakor** nyilvános árverésen el fognak adatni.

Dr. Magoss György
ügyvéd

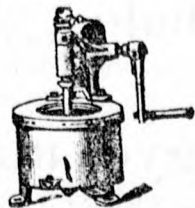
Ruhamosó gépek gyára

Krauss és Társa Bécs,
XVIII., Währingergürtel 53. sz.

A legnagyobb és legrégebb gyár e szakmában Ausztria-Magyarországban, elvállal teljes mosóda berendezéseket és szállít felelőség mellett a legszolidabb kivitelben.

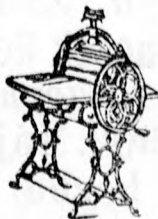
Gőz mosógépet
elismert legjobb rendszerűt, kezi vagy gőzerőre 140 frttól 28 frttól feljebb 2000 frtig.

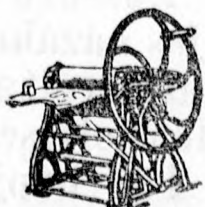
Centrifugal (kőrforgó) mosógépet, zajtalan, kezi és gőzerőre 140 frttól feljebb.

A legjobb
ruhafacsaró-gépet
minden nagyságban 14 frttól feljebb.

Mangorló gépet
legjobb szerkezettel 28 frttól feljebb.

Vasaló gépet
85 frttól feljebb.

Kimerítő árjegyzékeket kívánatra ingyen és kéremmentve.

Cséplőgép részek,
Lendkerekek (különféle nagyságban)
manometer (fesz mérő),

egészen uj.

Ajtók, ablakrácsok, csatornarácsok,
más építkezéshez való

vastárgyak

különféle **kovácsszerszám:**

Satuk, üllők, fújtató, vasesztergapad
szerszámacél

kompozíció.

Kijavított

takarék tüzhelyek,

igen mérsékelt árban kaphatók

KLEIN JAKAB

ócska vasüzletében, főtőzsde udvar.

Ocska vas és fémek a legmagasabb árban veszek
Teljesen kijavított

vetőgépek

13. 15. 17. és 21 soros

**feltűnő olcsó árban, — előnyös
fizetési feltételek mellett.**

458

végrh. szám. 1901.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelyhidi kir. járásbíró-ság 1901. évi 7416/1. számú végzése következtében dr. Márton Kálmán ügyvéd debreczeni lakos javára Barna Imre és társai n.-létai lakosok ellen 164 kor. 90 fil. s jár. erejéig 1901. évi július hó 16-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 930 koronára becsült következő ingóságok u. m.: lovak, lószerszám, szekér stb. nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a székelyhidi kir. járásbíró-ság 1901. évi V. 416/2 sz. végzése folytán 164 kor. 90 fil. tőkekövetelés és eddig összesen 47 kor. 15 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig N.-Létán alperes lakásán leendő eszközlésére **1901. évi augusztus hó 24. napjának d. e. 9 órája** határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Székelyhídon, 1901. évi augusztus hó 5. napján.

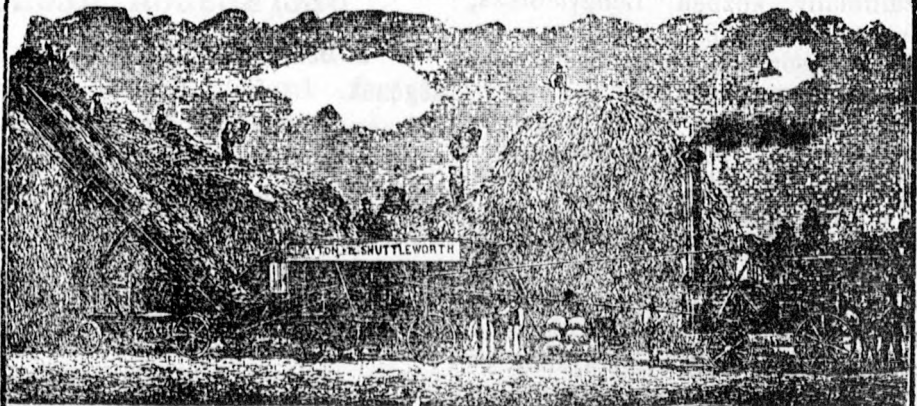
Jóny Lajos

kir. bírósági végrehajtó.

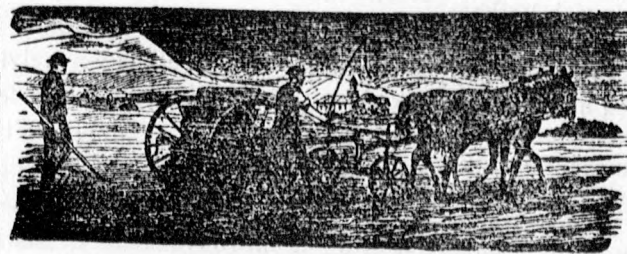
Clayton & Shuttleworth

mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, továbbá járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-pórák, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, szalmakazalozók.

„Columbia-Drill“

legjobb sorvetőgépek, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, daráló, őrlő-malmok, egyetemes acél-ekék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és kéremmentve küldetnek.

Lincolni törzsgyárunk a világ legnagyobb

locomobil- és cséplőgép-gyára.

Képviselőt és bizományi raktár:

Mattyasovszky Andor ezelőtt **Bauer és Társa** cégnél
Debreczen, Péterfia 73.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Debreczen, a főpostával szemben.